

Příloha k protokolu o SZZ č.:

Diplomant: **LENKA HAVELKOVÁ**

Vysoká škola: PF JU

Aprobace: Učitelství AJ – NJ (2. st. ZŠ)

Katedra: pedagogiky a psychologie

Recenzent-vedoucí* diplomové práce:

Mgr. Jana Kouřilová

Datum odevzdání posudku: 22. 1. 2010

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Výchovná a vzdělávací péče o nadané děti a specifika výuky cizích jazyků nadáných dětí

Práce se zabývá tématem, které je v posledních letech poměrně moderní – problematikou výchovné a vzdělávací péče o nadané děti. Autorka se zaměřuje na péči o nadané děti zejména v kontextu výuky cizích jazyků.

DP není klasicky členěna na teoretickou a praktickou (výzkumnou či kazuistickou) část. V prvních kapitolách DP jsou sice vymezeny teoretické základy/východiska péče o nadané (modely a pojetí nadání), ale postupně (na dalších stránkách) je velmi obtížně odlišitelné, co jsou pasáže teoretické, co autorčiny zkušenosti, názory, postřehy... Tyto prvky přechází poměrně volně jeden do druhého. DP tak v podstatě nelze považovat za konzistentní vědecký text, spíše za kompilát, který snad může sloužit jako (méně přehledná) pomůcka např. pro učitele.

Na s. 8 autorka uvádí, že cílem práce je položit teoretické základy výuky jazyků – ovšem tento cíl tedy vskutku nenaplní. K tématu výuky jazyků se autorka dostává až na s. 61. Autorka vynechává obecné přístupy k výuce jazyků či jejich specifika ve výuce jazyků u nadáných dětí, ale rovnou popisuje svou osobní, jedinečnou zkušenost s výukou jazyků ve škole pro nadané děti na Slovensku.

V řadě pasáží textu autorka volně přechází mezi vlastnostmi nadáných k vlastnostem a charakteristikám jejich učitelů (viz např. s. 22 – poslední odstavec). Rovněž na řadě míst propojuje méně logickým způsobem některá témata (např. do kapitoly o kreativitě nadáných dětí řadí podkapitoly o zásadách mluveného projevu učitele – s. 23), v níž jde spíše obecně o verbální schopnosti než o kreativitu jako takovou, poté opět (na s. 24) přechází ke kreativitě, aniž by (pro zmateného čtenáře) udělala „oslí můstek“ a propojila obě témata. Autorka jakoby měla problém selektovat množství informací, oddělit důležité od méně důležitého a propojit to logicky související. Je to škoda, protože jinak diplomantka pracuje s poměrně velkým rozsahem informací, nicméně práci chybí jejich adekvátní zúročení.

Někdy se autorka nechává zavést příliš obecnými, zjednodušujícími tvrzeními – např. s. 29, že nadaní jsou „jiní“; na řadě dalších míst se dopouští podobně zjednodušujících paušalizací. Mnohde se autorka opakuje (např. na s. 55 se opět vrací k teoriím nadání, na s. 56 opět uvádí Mönksův a Rensullio model stejně jako na s. 14 a 16.

DP má též na řadě míst spíše charakter eseje či úvahy (např. s 45 a jinde).

Práce sice obsahuje řadu zajímavých údajů či informací, nicméně celkově působí chaoticky, nepřehledně, nesouvisle.... Nutně si tedy čtenář (či posuzovatel práce) musí klást otázku, co bylo vlastně cílem DP. Patrně kompilace různých informací vztažených k nadaným dětem a zprostředkování zkušeností zejména ze slovenského prostředí školské péče o nadané děti. Obecnější teoretická východiska pro výuku jazyků postrádám. Navíc text přivádí čtenáře k myšlence, na kolik jsou tyto uváděné metody výuky jazyků odlišné od metod, které by se daly aplikovat u dětí, které není možno označit jako nadané. Stejně tak doporučení, která autorka uvádí pro práci s nadanými, by se měly týkat výuky všech dětí, nejen těch nadaných (učení hrou formou, rozvíjení vztahu mezi učitelem a žákem, rozvoj vnitřní motivace žáka...- s- 62 a jinde). V čem je (nebo by měla být) výuka jazyků u nadaných dětí odlišná od výuky „běžných“ dětí? Rovněž závěry, k nimž autorka dospěla, jsou poměrně všeobecně známé a měly by se týkat výchovy všech dětí, nejen těch nadaných – např. že dětem bychom měli důvěřovat.

Autorka čerpá z úctyhodného počtu literárních pramenů (především monografie, pak různorodé časopisecké zdroje, sborníky, diplomové práce a další materiály, např. popularizující články pro rodiče) a internetových zdrojů. Je škoda, že při její jazykové výbavě jsou cizojazyčné zdroje tak úsporné. Nicméně v rámci českých možností v podstatě uvádí většinu základních zdrojů, které se vztahují k problematice nadaných dětí (některé ale přesto chybí, např. Hříbková).

Další, spíše formální výhrady:

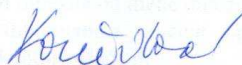
- někde zbytečně přímé citace (např. s. 11 a jinde) a zbytečně dlouhé přímé citace (např. s. 61 - 62)
- někde chybí v textu uváděné odkazy v seznamu literatury (např. s. 12 Tannenbaum, podobně s. 14 Renzulli, na s. 26 Treffinger)
- chybí též zdroje, z nichž jsou převzaty obrázky (např. s 16, 18 a jinde)
- autorka v teoretickém přehledu zbytečně uvádí své názory – např. s. 19 ve vztahu k intuici
- drobnou výhradou je pak např. přílišné množství klíčových slov

Na DP celkově oceňuji velký rozsah autorčina záběru i množství literárních zdrojů. DP byla evidentně zpracovávána se vztahem k nadaným dětem, snaha a nadšení autorky jsou z ní zřejmé – nicméně i přes tyto všechny klady autorka zůstala spíše na půli cesty v rámci zpracování daného tématu.

Doplňující otázky k obhajobě:

- Co bylo vlastně cílem práce a jak si autorka myslí, že se jí ho podařilo naplnit?
- Jak jsou odlišnosti mezi výukou jazyků u dětí s běžným nadáním a u dětí nadstandardně nadaných? Je výuka jazyků u nadaných dětí v něčem specifická, příp. v čem?

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **VELMI DOBŘE**



podpis vedoucího – recenzenta diplomové práce

V Českých Budějovicích dne 22. 1. 2010